

Turystyka w czasie koronawirusa w pierwszej połowie 2020 roku

(Komunikat Instytutu Turystyki SGTiH Vistula)

I. Sytuacja w turystyce międzynarodowej

Według danych UNWTO międzynarodowy ruch turystyczny na świecie w pierwszym kwartale 2020 roku zmniejszył się o 22,8% w porównaniu z podobnym okresem roku poprzedniego. W drugim kwartale 2020 spadek liczba turystów międzynarodowych przekroczył 95% i wynosił -96,0%, w kwietniu, -97,6% w maju i 92,6% w czerwcu.

UN WTO przewiduje, że w całym 2020 roku spadek liczby międzynarodowych turystów na świecie w stosunku do 2019 roku może wynieść wg trzech scenariuszy: 58%, 70% i 78%.

Tabela 1. Porównanie liczby turystów międzynarodowych (w % 2020/2019)

Region	Zmiana w % 2020/2019				
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj
Świat	2,0	-11,6	-55,0	-96,0	-97,6
Europa	4,8	2,3	-53,5	-97,1	-87,8
Europa Wschodnia	1,0	-2,0	-45,6	-96,0	-96,4
Hiszpania	1,0	-64,3	-100,0	-100,0	-1,4

Źródło: UNWTO World Tourism Barometer and Statistical Annex, Update July 2020

Oczywiście tak duży spadek liczby turystów międzynarodowych wpłynął również na spadek wpływów z turystyki międzynarodowej.

Tylko roku w pierwszym kwartale 2020 roku w stosunku do pierwszego kwartału 2019 spadek ten wyniósł w Stanach Zjednoczonych 24,8%, w Niemczech 14,6% a we Francji 13,7%.

Tabela 2. Porównanie wpływów z turystyki międzynarodowej (w % 2020/2019)

Region	Zmiana w % 2020/2019				
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj
Stany Zjednoczone	-0,4	-7,0	-66,4	-91,9	-92,9
Niemcy	0,0	0,1	-37,2	-81,0	-83,5
Francja	-8,6	-3,3	-27,0	-79,4	73,4

Źródło: UNWTO World Tourism Barometer and Statistical Annex, Update July 2020

Równie zatrażające dane opublikowała w końcu sierpnia Airports Council International (ACI). W pierwszym półroczu 2020 roku globalny lotniczy ruch pasażerski spadł w porównaniu z rokiem poprzednim o 58,5%, a ruch międzynarodowy o 64,5%.

Ten spadek był szczególnie widoczny w drugim kwartale 2020 roku. Na lotniskach świata odprawiono wówczas 247 mln pasażerów, podczas gdy w tym samym okresie 2019 roku 2 315 mln pasażerów,

W czerwcu 2020 roku międzynarodowy lotniczy ruch pasażerski był praktycznie wstrzymany już trzeci miesiąc z rzędu, a we wszystkich regionach świata w czerwcu odnotowano spadek o ponad 95% rok do roku.

Tabela 3. Światowy ruch lotniczy w czerwcu 2020 roku (zmiany w %)

Pasażerowie	Czerwiec 2020/2019	Od początku roku	Mijające 12 miesięcy
międzynarodowi	-96,7	-64,5	-29,6
wewnątrz krajowi	-75,1	-53,3	-25,2
Razem pasażerowie	-85,6	-58,5	-27,3

Źródło: ACI World data shows COVID-19's dramatic effect on international air traffic, 28.08.2020

W tym samym miesiącu 2020 roku lotniczy ruch pasażerski w Europie zmniejszył się w stosunku do czerwca 2019 roku o 92,9% przy czym ruch międzynarodowy o 96,4%, a wewnątrz krajowy o 81,1%.

Uzupełniając informacje o międzynarodowym ruchu turystycznym (UN WTO) oraz pasażerskim ruchu lotniczym (ACI) zwróćmy uwagę na sytuację na europejskim rynku hotelarskim.

Według STR Global (światowe badania przeprowadzono na próbie 67 tys. hoteli) wykorzystanie hoteli w Europie w lipcu 2020 roku było nieco wyższe od czerwca 2020 i wyniosło 26,5% ale jednocześnie było niższe od lipca 2019 aż o 66,4%.

Najwyższe wykorzystanie hoteli w czerwcu 2020 roku zanotowano we Francji a następnie w Hiszpanii, a najniższe w Kazachstanie i na Ukrainie. Polska według tych badań znalazła się w środku stawki z wykorzystaniem na poziomie nieco ponad 25%.

Tabela 4. Porównanie wpływów z turystyki międzynarodowej (w % 2020/2019)

	I	II	III	IV	V	VI
Spadek wykorzystanie miejsc w 2020 do 2019	+1,4	-1,8	-61,6	-84,6	-82,3	-72,8
Wykorzystanie miejsc w czerwcu 2020	58,5	63,6	26,3	11,1	13,3	21,6

Źródło: STR Global (dane miesięczne)

Gwałtownie spadł dochód z dostępnego pokoju (RevPar). W Europie spadek dochodu z dostępnego pokoju wyniósł w lipcu 2020 roku 73,4% w stosunku do lipca 2019 roku i wyniósł średnio 25,51 Euro

Tabela 5. Spadek RevPar (średniego dochodu z dostępnego pokoju) w % 2020/2019.

	I	II	III	IV	V	VI
Spadek RevPar (średni dochód z dostępnego pokoju)	-1,8	-0,6	-64,7	-89,2	-88,3	-82,3
Dochód dzienny z jednego pokoju w czerwcu 2020 w Euro	59,18	64,68	25,27	8,58	10,30	18,11

Źródło: STR Global (dane miesięczne)

II. Turystyka w Polsce/ Przyjazdy do Polski

W lipcu 2020 Światowa Organizacja Turystyczna (UN WTO) szacowała, że w pierwszym kwartale 2020 roku przyjazdy turystów zagranicznych do Polski były niższe o 16,2% w stosunku do pierwszego kwartału 2019 roku i wyniosły około 1,6 mln osób. Obecnie Instytut Turystyki SGTiH szacuje, że w drugim kwartale 2020 roku przyjazdy turystów zagranicznych do Polski spadły o ok. 96% w stosunku do 2019 roku i wyniosły około 130 tys. osób. W pierwszym półroczu 2020 roku z bazy noclegowej skorzystało 1,1 mln cudzoziemców co oznacza spadek o 65,5% w stosunku do roku poprzedniego.

Według GUS (Ruch graniczny oraz wydatki cudzoziemców w Polsce 24.06.2020 r.) szacunkowa wartość towarów i usług zakupionych w Polsce przez cudzoziemców w I kwartale 2020 r. ukształtowała się na poziomie 8,8 mld zł. Było to o 10,6% mniej niż przed rokiem.

Natomiast wydatki poniesione za granicą przez mieszkańców Polski w I kwartale wg GUS wyniosły 4,4 mld zł. Było to odpowiednio o 8,4% mniej niż przed rokiem.

Jednocześnie w sierpniu 2020 r. Instytut Turystyki SGTiH szacował wartość towarów i usług zakupionych w Polsce przez cudzoziemców w II kwartale 2020 r. na około 0,8 mld zł to jest o około 93% mniej niż przed rokiem.

Według badań różnych firm badawczych i różnych stosowanych metod badawczych wynika, że liczba mieszkańców Polski wyjeżdżających na urlop/wakacje w 2020 roku pozostanie w stosunku do lat ubiegłych na niezmiennym poziomie. Nastąpi jedynie gwałtowny spadek liczby wyjazdów zagranicznych na rzecz wyjazdów krajowych. Należy zwrócić uwagę, że duża część wyjazdów (2,5-3,0 mln) dotyczyła wyjazdów nad morze (głównie Morze Śródziemne). Dlatego też zamiennikiem były w 2020 roku głównie wyjazdy nad Bałtyk a więc do województwa zachodniopomorskiego i pomorskiego. Jednocześnie zaobserwowano w drugim kwartale 2020 roku gwałtowny spadek wyjazdów do dużych miast. Jedynie baza noclegowa w Trójmieście zanotowała utrzymanie wykorzystania miejsc na przyzwoitym poziomie.

Tabela 6. Cudzoziemcy w bazie noclegowej Polski z wybranych krajów w pierwszej połowie 2020 roku w tys.

Kraj	I półrocze 2019	I półrocze 2020	Zmiana w % 2020/2019
Ogółem	3 274 354	1 129 633	-65,5
Niemcy	824 689	269 929	-67,3
Wielka Brytania	279 665	121 802	-56,4
Ukraina	262 863	120 370	-54,2
Rosja	137 679	64 039	-53,5
USA	156 455	43 949	-71,9
Włochy	122 057	33 576	-72,5
Francja	108 707	32 758	-69,9
Republika Korei	33 723	30 265	-10,3
Białoruś	74 764	28 754	-61,5
Litwa	73 249	26 593	-63,7
Czechy	66 655	26 018	-61,0
Holandia	73 976	25 632	-65,4
Norwegia	74 330	23 587	-68,3
Szwecja	83 773	21 287	-74,6
Izrael	101 054	20 716	-79,5
Słowacja	48 417	19 781	-59,1
Finlandia	42 119	18 378	-76,0
Łotwa	32 592	14 520	-64,0
Rumunia	23 680	14 419	-67,0
Chiny (bez Tajwanu)	64 698	11 517	-69,9

Źródło: GUS, Turysty w bazie noclegowej. Czerwiec 2020 rok, sierpień 2020

W ciągu 8 miesięcy 2020 roku (styczeń-sierpień) w systemie REGON w dziale **zakwaterowanie** na 43512 zarejestrowano 2598 nowych podmiotów gospodarczych przedsiębiorstw (co stanowiło 6,3%). Wśród nich było 2581 podmiotów małych zatrudniających 1-9 osób. W tym samym okresie wyrejestrowano 1398 podmiotów (co stanowiło 3,2%).

W tym samym okresie w dziale związanym z **wyżywieniem** na 101478 podmiotów zarejestrowano 1849 nowych podmiotów gospodarczych (od grudnia 2019 roku wzrost o 1,8%), a wyrejestrowano 3282 podmioty (co stanowiło 3,2%).

W ciągu tych samych 8 miesięcy 2020 roku w dziale **Działalność organizatorów turystyki, pośredników i agentów turystycznych oraz pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji i działalności z nią związane** na 13650 zarejestrowano 177 (co stanowiło 1,3%), a wyrejestrowano 324 (co stanowiło 2,4%).

Reasumując w ciągu 8 miesięcy 2020 roku liczba podmiotów w dziale **zakwaterowanie** wzrosła o **2,8%**, w dziale **wyżywienie** spadła o **1,4%**, a w dziale **organizatorów turystyki itp.** spadła o **1,1%**

III. Odwiedzane województwa

W pierwszym półroczu 2020 roku największy spadek w bazie noclegowej w porównaniu z pierwszym półroczem 2019 roku odnotowano w woj. mazowieckim (-59,2%), a następnie w woj. świętokrzyskim (-58,7%), a najmniejszy w woj. Zachodniopomorskim (-48,7%) oraz woj. pomorskim (-50,6%).

Na stosunkowo dobry wynik województw nadmorskich złożyły się znaczne wzrosty liczby turystów odwiedzających te województwa w czerwcu 2020 roku. Jeszcze wyraźniej zjawisko to miało miejsce w lipcu i sierpniu (znaczny wzrost liczby mieszkańców Polski wypoczywających nad morzem).

Tylko w lipcu ruch w bazie noclegowej wyniósł 2,7 mln. W porównaniu z analogicznym miesiącem ub.r., liczba turystów

ogółem była niższa o 34,7%, przy czym liczba turystów krajowych była mniejsza o 25,4%, a turystów zagranicznych o 68,2%. Ale w woj. warmińsko-mazurskim spadek ten wyniósł tylko 13,5%, w woj. pomorskim 21,7%, a w woj. zachodniopomorskim 21,5%.

Największe spadki liczby gości odnotowano w bazie noclegowej woj. łódzkiego (52,9%) oraz woj. mazowieckiego (58,4%). Należy domniemywać, że te największe spadki dotyczyły znacznego spadku liczby gości w największych miastach (poza Trójmiastem).

Tabela 6. Ruch w bazie noclegowej w lipcu 2020 roku do 2019 roku w tys. i spadek w 2020 w %.

	2019	2020	2020/2019 w %
Dolnośląskie	387,2	260,2	-32,8
Kujawsko-pomorskie	143,2	106,7	-25,5
Lubelskie	135,1	108,9	-19,4
Lubuskie	94,0	71,0	-24,5
Łódzkie	122,6	57,7	-52,9
Małopolskie	570,6	304,6	-46,6
Mazowieckie	485,5	202,1	-58,4
Opolskie	47,2	25,9	-45,1
Podkarpackie	148,7	95,2	-36,0
Podlaskie	90,0	67,4	-25,1
Pomorskie	519,5	406,9	-21,7
Śląskie	283,9	156,2	-45,0
Świętokrzyskie	63,9	44,8	-29,8
Warmińsko-mazurskie	206,9	179,0	-13,5
Wielkopolskie	229,1	146,7	-35,9
Zachodniopomorskie	532,3	418,0	-21,5

Źródło: obliczenia Instytutu Turystyki na podstawie danych GUS

Tabela 7. Zmiana wielkości ruchu w bazie noclegowej w I połowie 2020 roku do 2019 roku w %

	I	II	III	IV	V	VI
Dolnośląskie	1,7	10,3	-61,0	-96,2	-88,1	-61,4
Kujawsko-pomorskie	7,4	10,5	-61,3	-96,4	-85,8	-60,0
Lubelskie	14,0	9,3	-67,6	-97,7	-86,0	-61,2
Lubuskie	11,3	5,6	-63,4	-96,3	-83,8	-61,2
Łódzkie	3,8	-4,2	-69,8	-96,8	-88,3	-67,2
Małopolskie	18,0	10,6	-65,2	-99,5	-93,6	-70,9
Mazowieckie	4,9	5,0	-65,0	-98,0	-91,5	-76,4
Opolskie	3,8	-1,6	-60,8	-95,0	-88,3	-65,9
Podkarpackie	4,3	6,1	-66,0	-96,6	-83,2	-51,5
Podlaskie	17,5	14,0	-60,3	-96,3	-86,0	-61,6
Pomorskie	19,4	16,8	-60,7	-98,0	-83,0	-49,6
Śląskie	4,4	2,0	-59,6	-97,1	-88,9	-71,2
Świętokrzyskie	-4,1	8,0	-63,9	-97,7	-88,9	-68,6
Warmińsko-mazurskie	16,3	6,5	-62,8	-98,3	-85,5	-49,9
Wielkopolskie	-5,9	5,2	-63,9	-96,2	-85,4	-65,1
Zachodniopomorskie	7,0	23,7	-59,9	-97,3	-86,0	-46,2

Źródło: obliczenia Instytutu Turystyki na podstawie danych GUS

Tabela 8. Ruch w wojewódzkiej bazie noclegowej w pierwszej połowie 2020 roku w tys.

	I	II	III	IV	V	VI
Dolnośląskie	287,9	296,5	106,8	10,8	44,6	139,8
Kujawsko-pomorskie	82,3	88,0	35,8	3,3	18,5	59,9
Lubelskie	62,6	67,2	23,9	1,8	15,9	46,5
Lubuskie	39,6	36,7	15,4	1,9	11,5	30,9
Łódzkie	94,1	94,8	35,5	3,5	15,2	42,8
Małopolskie	435,1	429,6	132,6	2,0	32,2	152,3
Mazowieckie	369,9	364,3	149,2	8,2	44,6	126,0
Opolskie	26,0	27,4	12,8	1,5	5,0	15,4
Podkarpackie	82,5	82,4	27,8	2,8	20,2	61,3
Podlaskie	40,5	39,9	15,5	1,6	9,4	29,6
Pomorskie	166,8	178,2	68,5	4,0	49,0	187,2
Śląskie	214,1	212,7	81,1	5,7	28,6	80,4
Świętokrzyskie	37,1	42,8	18,4	1,0	7,5	22,7
Warmińsko-mazurskie	70,4	73,8	25,4	1,3	18,7	82,6
Wielkopolskie	116,7	138,8	56,5	5,9	29,8	77,2
Zachodniopomorskie	166,0	205,2	76,2	5,3	36,5	189,1

Źródło: obliczenia Instytutu Turystyki na podstawie danych GUS

Krzysztof Łopaciński
Warszawa, wrzesień 2020

